

גיליון מס' 220

כניסת שבת:
ירושלים: 16:30
ת"א: 16:44
חיפה: 16:34
באר-שבע: 16:47

יציאת שבת:
ירושלים: 17:44
ת"א: 17:45
חיפה: 17:43
באר-שבע: 17:46

יריית פתיחה / אישי פרי

בפני שוחרי-דלתותיו הוא השמיע את הרעיון הבא:

טיבה של האנטישמיות לא ידוע לנו. יכול היהודי להיות יפה-נפש ורצוי לכל מכריו הנכרים, אך בבוא-היום השנאה המבעבעת תחשוף את לשונה הרע.

"עשיו שונא ליעקב - הלכה היא", הדגיש הרב זעמבא בפני קהילתו. היא לא תנוח ולא תשקוט, למרבה הצער, ואין לה כל הסבר לוגי מניח את הדעת. נקודה.

פירוש בן-זמננו: יכולים היהודים להיות יהודים 'בילענייים'. אלו שנמצאים מאחורי 'גדר הפרדה' ושופעים חיוך נדיב לעבר הישמעאלים בני האזור, אבל ברגע האמת גם הם יסבלו מיידויי האבנים של 'חבריהם' נוטפי העוונות.

איש האלוקים קדוש היה הוא הרב אלחנן וסרמן, ראש

הישיבה הקדושה בעיר ברנוביץ'. דבריו החוצבי-להבות עדיין מהדהדים לדורות: "כל מה שקרה לנו", הסביר פעם את פשר תופעת הרדיפות והעינויים מהם סובל עמנו עם התלאה, "הכל כתוב ומפורש בתורה"

<<< המשך בעמוד הבא

1. מסר ליהודי בלעין!

"דו"ח גולדסטון", לא היה האחרון בסדרה. מכונת ההסתה האנטי-יהודית, כך דומה, חוגגת. ושאלת-השאלות שכל ישראלי שואל את עצמו: מדוע, מדוע באמת ההצבעות האנטי-ישראליות 'מככבות' באו"ם השמום? במה נשתנה עמנו? מה בעצם פשרה של תופעת האנטישמיות? התשובה בפרשה.

***

"פריז. ירושלים. תל-אביב. איתמר. אלו-הם רק חלק מרשימת המקומות שיד הטרור המוסלמי הגיע עדיהם. עידן דו"ח גולדסטון לא פס. גורלו של העם הנצחי, נראה, נכרך עם הדם והדמע. למה? מה פשר תופעת האנטישמיות?"

"ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם". פוקדת התורה (שמות יב, ז). וכאן הבן שואל: מדוע דווקא את דם קרבן הפסח יזלפו בני ישראל על משקופי בתייהם? כלום לא-די בעצם הקרבת הקרבן כדי לבתר וליצור חייץ מוחלט בינם לבין שכניהם הערלים?

***

ה ט ו א ו ז נ י כ מ ו ה ק ש י ב ו : רבי מנחם זעמבא, יקום השם דמו, היה מגאוני פולין של טרם השואה.

השבוע בגליון:

4

ושבו [ניר] בנים לגבולם
השמיטה שהשיבה לבבות.
סיפור לשבת

הפרשת חלה בגן חילוני:
סיפור מגן בקריית-טבעון

3
"בדמיך חיי":
פשר תופעת האנטישמיות

תפילתו של החקלאי:
שיר ליום שבת שביעית

הגיליון יו"ל ע"י:

"מכון בלבבי - יהדות מלב אל לב"

1

גיליון "פרשת השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.
עורך ראשי: הרב אברהם ישראל פרידמן ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון -
מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

לקבלת הגיליון במייל - שלחו בקשה ל: abyisrael@gmail.com

בסוגיית "הואיל ומתיר עצמו בשחיטה"

בגמרא (ביצה ו, א) למדנו: אפרוח שנולד ביום טוב, שמואל ויש אומרים רבי יוחנן אמר מותר באכילה, הואיל ומתיר עצמו בשחיטה. ופירש רש"י: מכיוון שנהיה מתוקן בלידתו להישחט - מה שלא היה אתמול - מתוקן גם לגבי איסור 'מוקצה' ואינו אסור.

וכבר תמה עצמות בספר 'פני יהושע': מה הקשר בין זה לזה; הלא אדרבה - זהו גופו של איסור 'מוקצה' - שדבר שלא היה מוכן אתמול והיום כן מוקצה מדעת האדם ואסור!

ולכאורה היה מקום לבאר שמדובר בסוג הימדוי שמוכר לנו מסוגיות הש"ס, ולפיהם דבר או שיעור שמועיל לגבי דין זה יועיל גם לגבי הדין האחר, והוא כלל חז"ל שכזה. (ראה למשל, שבת צא, א ויש עוד רבות בזה)...

אכן מלשון הגמרא שביכרה לא להשתמש בנוסח זה של 'מגו' משמע כי אין כאן היקש בעלמא אלא דין אחר. ויש להבין באמת מהו.

ונראה לבאר בהקדם: רווחים המה בבית מדרש דבריו המפורסמים של הט"ז (יורה דעה סימן קי"ז וחושן משפט סימן ב') כי דבר המפורש בתורה להיתר אין בכוח חכמים לאוסרו. (וכגון מילה בשבת ועוד. וכבר תמהו על דבריו רבות מקידושין יב, ב באשר לרב שהלקה את המקדש בביאה וכן מריבית בבבא מציעא עא, א).

יסוד דברים הם, שהתורה התירה באכילה וכדומה בכל-מחיר. ויהי מה, וכי כל תקנת חז"ל - גם על זה חקקה תורה דבריה.

ונראה שהוא שאמרה הגמרא "הואיל ומתיר עצמו בשחיטה". היינו שבגוף היתר התורה על אכילת שחוטה כלול אפוא היתר טוטאלי. ומשמעות קביעת התורה כי השחוטה מותרת באכילה, ללא כל חשש. וגם חכמים לא יוכלו לערער על כך ולקבוע איסור בשל 'מוקצה' כי זהו בכלל היתר התורה. וזהו כאמור "מתיר עצמו בשחיטה" שהתורה הלא קבעה ברורות כי השחיטה מתירה את הבהמה באכילה. ויהי מה.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

"הנביא יחזקאל ניבא לפני שלושת-אלפים שנה מפי ה' על הזמן הזה: 'והעולה על רוחכם היו לא תהיה. אשר אתם אומרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות וכו' ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם. כי לא יוכלו להיות ככל הגויים', ממשיך רבי אלחנן, "ואם מתקרבים מעט - הגויים מרחיקים אותם מעט, ואם מתקרבים יותר, מבעטים בהם יותר" -- (קובץ מאמרים ואגרות ח"א עמ' רלב - רלד)

לשנאה היוקדת הזו - למדנו - מטרה יש: ליצור חסם בינינו לנכרים, כדי שלא ניטמע ונתבלבל בהם. וכל התקרבות מתייפייפת לא תעדן את השנאה הלוהטת..

***

בליל הסדר, ליל האמונה, יושבים ברחבי תבל כולה אבות לצד בנים, סבים לצד נכדים, וקוראים יחדיו ברוב-רטט ובעיניים מפיקות תקווה את דבר מגיד ההגדה:

וְאָרְאךְ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמִּיךְ, וְאִמְר לךְ בְּדַמִּיךְ חַיִּי, וְאִמְר לךְ בְּדַמִּיךְ חַיִּי - - פריז. ירושלים. תל-אביב. איתמר. אלו-הם רק חלק קטן מהרשימה הארוכה-ארוכה שבתוך מעגל האלימות המוסלמית האיומה והמעוררת חלחלה. מלאך המשחית בדמותו של מוחמד מראח (לא מעודכן, לא נורא), אינו מבדיל בין זקן לטף, נשים לילדים. צרפת, כך הרושם, לא עושה די כדי למגר את האנטישמיות הפושה בה. גורלו של העם הנצחי, כך נראה, נכרך עם הדם והדמע. אז מה עושים? כשהקב"ה חוזה בבניו איך שהם מתבוססים בדם הניגר הזה, הוא מצהיר כי אכן "בדמייך חיי..". זאת מפני שכדי שהעם הנצחי ישמור על הישרדות ולא יתבלבל, ישנו רמז גלוי ועקבי של שנאה בלתי מובנת שמופנית בלעדית כלפיו. גם כשיהיה יפה-תואר ומגודל בלורית, לא ירחשו לו חיבה יותר מתמיד. השנאה הזו, היא המתכון הבלעדי, לצערנו, שבכל מצב לא יאבד עם ישראל את זהותו היהודית.

***

הציווי האלוקי סביב קרבן הפסח במצריים, ברוח זו, מתבהר אפוא דיו: בני ישראל מצטווים למרוח דם הקרבן על המשקוף והמזוזות, בכדי להבדיל בינם למצרים. נכון גם נכון שעצם הקרבן הוא הבדלה חותכת בינם למצרים, שכן הקרבן הוא אלוהי מצריים ושחיתתו כמו שחיתת אלוהיהם. יתרה מזו: הדם כאן הוא נמרח כלפי פנים הבית, וכלל לא כלפי חוץ, בשביל להפגין אמירה כלשהי. אין ספק, שהמסר כאן הוא חד וברור והוא האמור: גורלנו, כמה מצער, נכרך עם הדם. בדמייך חיי!.

דווקא הדם, הוא זה שינוח על משקוף ביתנו. הוא כואב ומייסר, אבל הוא הוא סוד ההישרדות הבטוחה. הוא החיץ שלנו בינינו לעמים. ניצני השנאה נראים בכל מקום ובכל עידן. וחזות חיצונית, כאמור, לא משמשת פתרון ל"בעיית הבעיות" של הקיום היהודי עלי הגלובוס הגדול. זה בגלל הילדים בעזה. זה בגלל שאנחנו העם הנבחר. וחייב להישאר כזה. עצובה היא השנאה התהומית. כואב, כואב מאוד, הוא הדם השפוך הזה. אבל לפחות כדאי שנדע את ייעודו. יהודים 'בילעניים', הקשיבו!

ברכות עד בלי-די: ברכת מזל"ט חמה ולבבית לידידי יקירי משכבר הימים, ידען מופלג שסברתו ברה, חכם ובר-לבב, ישראל כהן, עם אירוסין במזל"ט! רוב נחת לך עדי-עד!

רגע של מחשבה /

האושר - אייכה?

אנשים חצו נהרות וימים עבורו, הקיזו דמים למענו, אך עדיין כנראה הוא לא נמצא. מיהו באמת? ניחשתם נכון: זהו האושר.

הגיע הזמן לשנות תפיסה שגויה שקנתה שביטה בלבנו:

בשונה ממה שחשבנו עד הנה, האושר הוא בהחלט בר-השגה. שכן, האושר הוא איננו יעד ומטרה. הוא רק אמצעי. כלומר: החיים תמיד יעמידו אותנו בסבך של ניסיונות מפותלים. וגם אם יום אחד יאיר לנו פנים צהובות, לא בטוח שהבא אחריו גם יראה לנו פנים כאלו. שלמות, אנחנו יודעים, רק בשמים יש.

הגיע הזמן לתפוס כי אושר איננו מצרך נוצף כיהלום שמצוי איפשהו. האושר הוא ממש בהישג יד של כל אחד מאתנו.

האושר יכול להיקנות באמצעות מודעות עצמית תמידית. זאת כאשר אנו מטעינים עצמנו בשאיפות ויעדים ובוחנים עצמנו תדיר אם אנחנו מתקדמים או שמא מועדים.

בשזה קורה, גם המעידה לא מערערת את האושר. יתרה מזו: היא אפילו לא נוגעת בו. האושר נקנה בעצם המציאות שהאדם חש סיפוק תמידי מהעובדה שהוא חי חיים של חשבון ושל מודעות תמידית.

מגיש: אלי כהנא

נקודה טובה.

הפרשת חלה בגן חילוני

קריית טבעון. גן ילדים במקום.

"הגן שבו אני משמשת גגנת - הוא גן חילוני", מספרת א. ב. לפרש[יי]ת השבוע, "זהדבר מונע ממני, לצערי, להטמיע בילדים תכנים יהודיים. אפילו לא אלמנטאריים כ'שמע ישראל'".

א. ב. היא שומרת מסורת, וככזו ליבה נחמץ לנוכח העדר החינוך היהודי לילדים היהודים הרבים. אך מה תעשה, את שביכולתה היא עושה.

"מידי שישי אנחנו נוהגים לאפות חלות בגן", היא מספרת. "ובמטבח הקטן, באין-רואים, אני מפרישה חלה".

הגיליון נתרם לע"נ ר' אלכסנדר ב"ר אברהם ז"ל ז"ל I להנצחות פנו לפלא: 0504116867

1000 הזמנות קרטון קרם או כרומו לבן, מתקפל ל 2 רק ב 490 ₪! 500 הזמנות גלויה בצבע מלא ב- 350 ₪! רק בדפוס חדוה, טל: 02-5827738 אימייל: w5702011@gmail.com

תרבות - ספרות - דעות

והשיב לב ('ניר) בנים' על אבותם

ילדים בני 8 היינו. לת"ת שלנו, ת"ת מושב חזון יחזקאל, הגיע גזעון לעיתים קרובות. חזותו אופיינית לחקלאי ארצי-ישראלי: בגדי 'חאקי' לגופו וכובע 'טמבל' לראשו.

הוא חנה עם טרקטורו בסמוך לת"ת וביקש להניע אותנו לעבר שדותיו שבמושב 'ניר בנים' שהיו לערלה (מלאו להם שלוש. י. פ.) על-מנת שנקטוף את הפירות ונטמין אותם באדמה, על מנת שלא ייהנו מהם אנשים. עבורנו, היה זה יום חוויה. ולבטח תתמהו: מה לחקלאי ארצי-ישראלי ולערלה?

בדרך הוא שח לנו באיטיות סיפורו של מעשה:

הוא סיפר שהאמונה לא פרכתה בקרבו, אך פעם הזדמן אליו רבו המיתולוגי של קוממיות, הגאון רבי בנימין מנדלזון זצ"ל, והפציר בו כי ייאות לשמור את השמיטה. 'אתה תראה, יבולך יפרה פי שלוש מאשר בשדותיך כיום', הטעים רבו של קוממיות. משראה כי הוא עדיין חוכך בדעתו המשיך בהפצרתו: 'קח צ'אנס. תנסה, מה כבר יקרה?'. בשביעית, גירו אותו חבריו החילונים: 'שוב לעבודתך. איך הנך עומד מנגד בשעה שזרים בוזזים את יבולך...'. אך זה עמד עיקש בדרכו. לבסוף, הבלתי-ייאמן התחולל: שדותיו הפיקו בשמינית יבול פי שלוש משל כל המושב כולו(!).

דבר זה גרם למהפך בחייו כאשר הוא שב למוטב ואת בניו העביר למוסדות לימוד תורניים. בנוסף, גם קומם בית כנסת במושב והרבה פעלים ליהדות במקום. ראו נא, תמיד משתומם אני, איזה מהפך דרמטי יכולה לקיים מצוות השמיטה!

סיפר: הרב דוד בן חמו, רב מושב 'עוצם'. הביא לדפוס: הרב אברהם ישראל פרידמן.

תפילתו של החקלאי/ שיר ליום השבת

כתב "יום ליום", ישראל פרץ, ביקר לאחרונה

בשדות הצהובים של מושב 'עוצם' והקשיב למונולוגים מעצימים באמונה של החקלאים. דקות אחדות אחרי הוא נטל את העופרת והגוויל וכתב שיר תפילה של שומרי השביעית.

קה אכסוף נועם שבת שביעית המתאחדת בתורתך, 'כוללי שמיטה' משחרית לערבית

עומד אני חול יבולי הנובל ומילה אינני קובל

כי מאתך, יודע אני, הכול ואני, יהודי מאמין הנני, שבכוחך לחולל הכול

ראה אבי, קונה הכוח, אמונתו התמה

זכך וטהר רעיוני לעבודתך, כעולה תמיחה

צריך נא אמונתו ככסף שתהיה זכה וברה ורק שאת תוסף

קדשני בקדושת שביעית ראה נא את כמיהתי הנוראית

שעה אלוקיי לשוועתי שמע תחינתי הכנה תחינת חקלאי כשוט, שמגדל עגבנייה

השקיפה ממעון קודשך מן השמיים ובך האדמה אשר נתת לנו, בכפלים

תפילתו של החקלאי. בתמונה: כותב השורות עם חקלאי במושב עוצם הדרומי. צילום: פוטו מימד

קוראים כותבים - תגובות

ביטול ברוב - גדרו (תגובה למדור "תלמודא" - גיליון 219)

הרב מרדכי תמים נווה יעקב, ירושלים

כבוד הרב פרידמן. לעונג הוא לי לעיין מידי שבוע במדור מלא העומק והישרות הנקרא "תלמודא". עם-זאת, ברצוני להאיר בנושא שנדון במדור בשבוע האחרון: "ביטול ברוב" - גדרו. ידועה בשער בת-רבים מחלוקת הראשונים בהלכות תערובות - המהווה אבן-יסוד לכל צורב הלומד את הנושא: בבית יוסף יורה דעה ראשית סימן ק"ט מביא מחלוקת הראשונים באשר לאכילה בבת-אחת כמה חתיכות שחלקם אסור ובטלו ברוב המותר. שהרשב"א הזקיק את האוכל לאכול בנפרד כל חתיכה וחתיכה, אולם הרא"ש התיר בשופי לאכול את כולם כאחת. וברי לכולנו שזוהי מחלוקתם: שלדעת הרשב"א אין שמו של האיטור נעלם ולכן באמת לא ניתן לאכול כל החתיכות באחת, כי ממה-נפשך יאכל איטור, אולם לדעת הרא"ש שמו של המיעוט האסור נעם ויש כאן היתר מוחלט ולכן ניתן לאכול בשופי את כולם כאחת. בברכת התורה.

משה ואהרון - אחד הם!

(תגובה למדור "יריית פתיחה" - גיליון 219)

הרב ניסים עבאדי רמת שלמה, ירושלים

יש להוסיף, כי הדברים שנכתבו כאן בשבוע שעבר על הפסוק "הוא משה ואהרון" שאהרון ומשה לאחד נחשבים - כבר כתובים המה דברי אדוננו האר"י הק' זיע"א בספרו 'ליקוטי תורה' על הפרשה, אשר לדבריו אהרון ומשה משלימים זה לזה במידות אשר הם מכוונים אליהם, כאשר זה בלא זה אי אפשר.

GOLDEN GATE
גולדן גייט תכשיטי עילית
מרכז העיר, לונץ 2 ירושלים 94626
טל: 02-5022139 פקס: 02-5021138

הוא משה ואהרון - אחד הם! 50% הנחה על השערים לכתובת מודעה זו